

שאלה: אני גר בשומרון ונוסע לשפלה למקום עבודה שלי. בדרך חזרה אני רגיל לעשות חסד ולאסוף "טרמפיסטים" לאוטו שלי. שירות אוטובוסים אצלנו חלש מאד לא רק ליישוב שלי אלא לכל הישובים באזור. לפעמים אנשים מחכים בצד הכביש למעלה משעה עד שמי שהוא ירחם עליהם. לפעמים אני גם אוסף בחורה או אשה, הנוסעת שוב הביתה ממקום לימודים או ממקום עבודתה. העיר לי מישהו שיש בזה צד איסור אם היא לבד אתי באוטו. אני לא רוצה חטא. האם עלי להפסיק מנהגי הטוב?

תשובה: ודאי התורה אסרה להיות לבד במקום בודד או סגור עם אשת איש, ומדרבנן אסור גם עם פנויה או גויה [התורה לא אסרה עם גויה מפני הפער התרבותי בינינו לבינן, ומקרי אונס היו נדרים ביותר]. אמנם הרב משה פיינשטיין ואחרים מתירים לנסוע בכבוש ראשי, בהיותך לבד עם אשה זרה, כי אם תעצור בצד הכביש יהיו אנשים שיעצרו לידך ולשאול אם אתה צריך עזרה. ממילא אין חשש יחוד. אבל אם אתה נוסע בכביש לא-ראשי שרכבים הנוסעים שם אינם בתדירות גבוהה, יש באמת חשש יחוד.

איסור יחוד נראה לנו מוזר, במיוחד בדורנו אנו שיש יותר פתיחות בין המינים. אבל חז"ל ידעו שבאחד מעשרת אלפים מקרים קורה מעשה אונס, והתוצאה כל כך איומה, שכדאי לגזור על כל עשרת האלפים מפני המקרה הנדיר ההוא.

אמנם שמעתי בשמו של הרב שלמה אבינר, שאם אתה מדבר משך כל הנסיעה בטלפון נייד, או היא מדברת בטלפון נייד עם מישהו, זה מתיר כאילו יש לך "שומר" נוסף אתך בתוך האוטו, ולא תהיה שום בעיה. כי יש רצף של האזנה למה שקורה באוטו.

מצד שני צריכים תמיד להזהר, בימינו, מלקחת אשה זרה שאינך מכיר אותה באוטו שלך, כשאתם לבד, שלא תעליל עליך ש"התחלת איתה" ותתבע אותך במשפט. כבר היו תעלולים כאלו. מזה תינצל אם תקח שנים אתך [בין גבר או אשה], לא רק אשה אחת. הרמ"א (שו"ע אבן העזר כב, סוף סעיף ה) הביא מי שמתיר עם תקח אתך שתי נשים או יותר.

באופן כללי, יש להתיר לאסוף אשה בודדה בכבישים בשומרון או שאר מקומות בודדים כי בימינו יש ספק פקוח נפש אם משאירים אשה לבד בכביש, פן יאסוף אותה טרוריסט ערבי, שחזות פניו כמו יהודי ותטענה לעלות אתו לרכב, ומי יודע מה יעשה לה? כמו שאירע לאורי אנסבכר הי"ד. לכן גם אם מבחינת ההלכה היה בזה איסור יחוד אם אתה תקח אותה, אבל להציל אשה מסכנת נפשות, יש לעבור גם איסור זה.

נכון שהיה עדיף אם כל אשה [וכן איש] לא יסע בטרמפים אלא ישיג לעצמו רכב, או יסעו הלוך וחזור עם מתיישב שבין כה נוסע ["פול"]. אבל זה המצב כאשר צריכים לנסוע ללימודים או לעבודה, וסומכים על הרוב המוחלט של המקרים שלא קורה אסון. אבל אתה מבחינתך יכול [או צריך] להמשיך במנהגך לאסוף כל טרמפיסטית הממתינה בצד הכביש להסעה הביתה.

"שומר מצוה לא ידע דבר רע, ועת ומשפט ידע לב חכם" (קהלת ח, ה). החכם יודע עת ומשפט לכל דבר, גם ידע מתי התורה התירה איסורים.